

Received: 14 July 2021

Revised: 15 July 2021

Accepted: 5 March 2023

ดุซกฏินพนธ์วิจัยสร้างสรรค์ทางดุริยางคศิลป์: เพลงชุดไชยวัฒนาราม

CREATIVE DOCTORAL RESEARCH IN MUSIC:

CHAIWATTHANARAM SUITE

ณยศ สาทจินพงษ์^{1*}Nayos Sartjinpong^{1*}ภัทระ คมขำ²Pattara Komkam²

บทคัดย่อ

วิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษามูลบทและภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ของวัดไชยวัฒนาราม เพื่อสร้างสรรค์ผลงานเพลงชุดไชยวัฒนาราม

ผลการวิจัยพบว่า สมเด็จพระเจ้าปราสาททองสถาปนาวัดไชยวัฒนารามเพื่อถวายเป็นพระราชกุศล แต่พระราชมารดา มูลบทแสดงเรื่องราวพุทธประวัติ มีชุมชนจีนและชุมชนจามตั้งบ้านเรือนอยู่บริเวณใกล้เคียง นำมาสู่การสร้างสรรค์บทเพลงออกเป็น 5 เพลงหลักและ 6 เพลงย่อย ใช้หลักการตั้งชื่อเพลงตามแนวทางของक्रमดนตรี トラノヲ โดยตั้งชื่อตามเหตุและสิ่งซึ่งเป็นอนุสรณ์ ได้แก่ 1) เพลงไชยวัฒนารามบุชิต ขยายทำนองต้นราก 2) เพลงมิตรวัฒนา มี 4 เพลงย่อย เพลงปวงเซียงบ้านจีน ตกแต่งทำนองสำเนียงเอื้องลูกดอกและยุบทำนอง เพลงตลาดจั่ว ตกแต่งทำนองสำเนียงและยุบทำนอง เพลงแขกจาม สร้างทำนองขึ้นอัตโนมัติ สร้างหน้าทับขึ้นใหม่ และเพลงประพาศูจาม ตกแต่งทำนองสำเนียง 3) เพลงพุทธศิลป์ มี 2 เพลงย่อย เพลงพกาพรหม ขยายทำนองต้นราก ตกแต่งอิสระ เพลงพระธาตุ ตกแต่งทำนองอย่าง

¹ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ Graduate Student, Faculty of Fine and Applied Arts, Chulalongkorn University

² อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์, รองศาสตราจารย์ ดร., คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

² Dissertation Advisor, Associate Professor DFA, Faculty of Fine and Applied Arts, Chulalongkorn University

* Corresponding author e-mail: fnayos@gmail.com

เพลงสักวา 4) เพลงบดินทร์ปราสาททอง สร้างทำนองรวีอิสระ ขยายทำนองต้นราก และ 5) เพลงเรืองรอง วัฒนาราม ขยายทำนองต้นราก ตกแต่งทำนองอย่างเสภา การสร้างเพลงเดี่ยว เพลงชุดนี้สร้างสรรค์เพื่อสะท้อน ความเจริญรุ่งเรืองของวัดไชยวัฒนารามและเป็นสื่อประชาสัมพันธ์ให้แก่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

คำสำคัญ: วัดไชยวัฒนาราม; การสร้างสรรค์; เพลงชุด

Abstract

This qualitative research aims to study the historical background of Chaiwatthanaram Temple in order to compose a piece of Thai music, “The Chaiwatthanaram Suite”.

The author discovered that King Prasat Thong established Chaiwatthanaram Temple as a royal charity for his mother based on The Buddha’s Story. The Chams and the Chinese communities in the neighboring area were considered the inspiration for the music composition including 5 major songs and 6 different minor songs. The principle of Montri Tramote in naming the songs after the reminiscence of important events was adopted as follows: 1) “Chaiwatthanaram Buchit” with extended pillar tones of the original melodies; 2) “Mitr Watthana” which consisted of 4 minor songs: “Puang Xiang Baan Chin” with decorative indigenous dialect melody, “Yak Yueang Luk Tok”, without moving the notes down (maybe before or after for notes down) and syncopation, “Talat Ngiw” with decorative indigenous rhythmic patterns and syncopation, “Khaek Cham” performed with a novel prologue cover derived from automatic melody construction, and “Pratha Khu Cham” with decorative dialect indigenous melody; 3) “Buddha Silapa” including 2 minor songs: “Phaka Phrom” with extended pillar tones and independent decorative musical patterns and “Phra That” with a decorative melody in a form of Sakkawa Poetry; 4) “Bodin Prasat Thong” with an autonomous, up-beating rhythmic pattern extending the pillar tones; and 5) “Rueang Rong Watthanaram” with extended pillar tones, decorative Sepa (Thai-verse) rhythmic patterns and a solo section. Consequently, the Chaiwatthanaram Suite was creatively composed to reflect the prosperity of Chaiwatthanaram Temple as well as to be used as a medium to publicize Phra Nakhon Sri Ayutthaya Province.

Keywords: Wat Chaiwatthanaram Temple; Thai music composition; Suite

1. บทนำ

สมเด็จพระเจ้าปราสาททองทรงโปรดเกล้าฯ ให้สร้างวัดไชยวัฒนาราม เมื่อปี พ.ศ. 2173 ณ บริเวณนิวาสสถานเดิมของพระราชมารดา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระราชมารดา วัดไชยวัฒนารามเป็นพระอารามหลวงที่สำคัญที่แสดงถึงพระเกียรติยศและพระปรีชาสามารถของสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง สะท้อนความเจริญรุ่งเรืองของบ้านเมือง และความศรัทธาในพระพุทธศาสนา

แผนผังและแนวทิศของวัดไชยวัฒนาราม ตั้งอยู่บนพื้นที่ยกระดับสูงลดหลั่นและจัดวางตามแนวแกนทิศทั้ง 8 หันหน้าไปทางทิศตะวันออกสู่แม่น้ำเจ้าพระยา ตรงตามทิศทางคตินิยมในการสร้างวัดที่มีความเหมาะสม เนื่องด้วยหันหน้าไปทางทิศตะวันออกหรือสู่เส้นทางสัญญาณที่สำคัญ (ประทีป เพ็งตะโก, 2537, น. 10) รูปแบบการสร้างวัดไชยวัฒนารามสร้างขึ้นจากคติจักรวาลอันมีแกนหลักเป็นเขาพระสุเมรุเป็นศูนย์กลางของโลกและจักรวาล ความเชื่อดังกล่าวสะท้อนการแสดงออกซึ่งพระราชอำนาจพระจักรพรรดิราชของสมเด็จพระเจ้าปราสาททองในการกระทำวาทะแด่บ้านเมืองเพื่อประกาศพระราชอำนาจและความเป็นพระจักรพรรดิราชที่ต้องการแผ่อำนาจไปให้ได้มากที่สุด (ปาริสุทธิ์ สาริกะวณิช, 2536, น. 139)

ภาพที่ 1 วัดไชยวัฒนาราม

(ณยศ สาทจินพงษ์, ประเทศไทย, 2563)

ความโดดเด่นทางสถาปัตยกรรมและประติมากรรมของวัดไชยวัฒนารามสะท้อนความหมายและคตินิยมในการสร้างเรื่องราวเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาแต่สมัยพุทธกาล มีการพัฒนารูปแบบให้เป็นเอกลักษณ์จากภูมิปัญญาเชิงช่างของไทยเพื่อแสดงการระลึกถึงและน้อมบูชา นักวิชาการเรียกงานศิลปะเหล่านี้ว่าพุทธศิลป์ หมายถึง งานสถาปัตยกรรมและประติมากรรม ได้แก่ พระพุทธรูป โบสถ์ เจดีย์ ภาพปูนปั้นพุทธประวัติ สิ่งเหล่านี้เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาเป็นสื่อสะท้อนให้เกิดความเข้าใจและจินตนาการส่งผลต่อพฤติกรรมของคนในสังคม (โกสุ่ม สายใจ, 2560, น. 1) พุทธศิลป์เป็นสื่อสะท้อนความจริงแห่งชีวิต โดยแฝงนัยหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ดังที่ ประทีป เพ็งตะโก กล่าวว่า “พุทธศิลป์ หมายถึง การชักนำให้เกิดปัญญาแก่บุคคลที่เข้าไปประพฤติปฏิบัติธรรมให้ถึงโพธิจิต เกิดเป็นเอกภาพและสามารถเข้าถึงจักรวาลได้ในที่สุดอันจะนำไปสู่การหลุดพ้นจากความยึดมั่นถือมั่นทั้งปวง” (ประทีป เพ็งตะโก, 2537, น. 149)

ชุมชนสำคัญตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ปรากฏกลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยรวมกันเป็นชุมชนใหญ่ ได้แก่ ชุมชนชาวจีน มีการจัดตั้งตลาดสำคัญนอกพระนครชื่อว่า “ตลาดบ้านจีน” ตั้งอยู่บริเวณปากคลองขุนละครไชยหรือคลองตะเคียน ชาวจีนกลุ่มนี้เป็นชาวจีนฮกเกี้ยน อพยพเข้ามาอาศัยอยู่ในกรุงศรีอยุธยาตั้งแต่ระยะแรก (ประพนธ์ มโนมัยวิบูลย์, 2554, น. 541) ท่าตลาดบ้านจีนนี้มีการจัดตั้งศาลเจ้าขึ้นเพื่อความสิริมงคล โดยชาวบ้านนิยมนำการแสดงงิ้วมาแสดงถวายแด่เทพเจ้า ชุมชนชาวจามหรือที่คนไทยเรียกว่าแขกจาม เป็นกลุ่มชาติพันธุ์มลายูชาวจาม อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในกรุงศรีอยุธยาบริเวณปากคลองคูจามหรือท่าคูจาม มีบทบาทสำคัญทางเศรษฐกิจและการเป็นทหารอาสารับราชการในราชสำนัก ชุมชนสำคัญนี้มีการอาศัยอยู่ร่วมกับชาวกุญชรหรือชวชี่ซึ่งสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างปกติสุขอันเป็นพลวัตหนึ่งทางสังคมที่สะท้อนความเจริญรุ่งเรืองในแผ่นดินกรุงศรีอยุธยา

วัดไชยวัฒนารามมีบทบาทสำคัญตลอดสมัยกรุงศรีอยุธยากระทั่งเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 จึงกลายเป็นโบราณสถานนับแต่นั้นมา จนกระทั่งสมัยรัตนโกสินทร์จึงได้รับการอนุรักษ์และพัฒนาอีกครั้ง โดยได้รับการประกาศขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานสำคัญของชาติเมื่อวันที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2478 จากที่กล่าวมา วัดไชยวัฒนารามแสดงออกซึ่งความเชื่อและความศรัทธาที่สะท้อนความเจริญรุ่งเรืองทางพระพุทธศาสนาในทางดุริยางคศิลป์ ดนตรีมีความเกี่ยวข้องกับศาสนาโดยเป็นส่วนหนึ่งในการปฏิบัติบูชาที่แสดงความนอบน้อม ดังที่ พิชิต ชัยเสรี กล่าวว่า “ดนตรีเป็นเครื่องจูงจิตที่แสดงความสง่างาม อำนาจ ความลึกซึ้ง การกล่าวถึงพระเจ้าที่ทรงมหิทธิธานูปภาพด้วยอักขระวิธีธรรมดา ย่อมเทียบไม่ได้เลยกับการบูชาสรรเสริญด้วยบทเพลงและดนตรี” (พิชิต ชัยเสรี, 2544, น. 32) การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำประเด็นสำคัญจากผลการวิจัยมาเป็นแรงบันดาลใจสร้างสรรค์บทเพลงเพื่อแสดงความนอบน้อมบูชาแด่พระพุทธศาสนา เพื่อแสดงให้เห็นถึงกลุ่มชาติพันธุ์สำคัญ และเพื่อเชิดชูพระเกียรติยศและพระปรีชาสามารถของสมเด็จพระเจ้าปราสาททองผู้สถาปนาวัดไชยวัฒนาราม

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาภูมิหลังทางประวัติศาสตร์และมูลบทที่เกี่ยวข้องของวัดไชยวัฒนาราม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2.2 เพื่อสร้างสรรค์ผลงานทางดุริยางคศิลป์ เพลงชุดไชยวัฒนาราม

3. ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตการวิจัยตามวัตถุประสงค์ โดยมีขอบเขตทางด้านเนื้อหา คือ ศึกษาภูมิหลังทางประวัติศาสตร์และมูลบทที่เกี่ยวข้องกับวัดไชยวัฒนารามด้านประวัติความเป็นมา งานศิลปะที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา พระมหากษัตริย์กับวัดไชยวัฒนาราม ชุมชนชาติพันธุ์สำคัญ และวัดไชยวัฒนารามในปัจจุบัน นำไปสู่การกำหนดขอบเขตการสร้างสรรคผลงานทางดุริยางคศิลป์โดยนำเสนอในประเภทเพลงชุดที่สร้างสรรค์มาจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ โดยใช้หลักและทฤษฎีทางดุริยางคศิลป์และหลักการประพันธ์เพลงไทยตามขนบ

4. วิธีการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ศึกษาข้อมูลจากเอกสารประวัติศาสตร์ การลงพื้นที่ภาคสนาม การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทางประวัติศาสตร์ ได้แก่ นักวิชาการประวัติศาสตร์ นักโบราณคดี และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทางดุริยางคศิลป์ไทย ได้แก่ ศิลปินแห่งชาติ นักวิชาการดนตรี และผู้เชี่ยวชาญทางดุริยางคศิลป์ นำข้อมูลมาวิเคราะห์และแบ่งประเด็นสำคัญเพื่อกำหนดโครงสร้างของบทเพลง นำไปสู่การสร้างสรรคบทเพลง และนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาให้ข้อเสนอแนะและดำเนินการเผยแพร่สู่สาธารณชน

5. ประโยชน์ของการวิจัย

5.1 ทราบภูมิหลังทางประวัติศาสตร์และมูลบทที่เกี่ยวข้องของวัดไชยวัฒนาราม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

5.2 ได้สร้างสรรค์ผลงานทางดุริยางคศิลป์ เพลงชุดไชยวัฒนาราม

6. ผลการวิจัย

จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่า สมเด็จพระเจ้าปราสาททอง พระมหากษัตริย์พระองค์ที่ 24 แห่งกรุงศรีอยุธยา ปฐมกษัตริย์ราชวงศ์ปราสาททอง สถาปนาวัดไชยวัฒนารามขึ้นเพื่อถวายเป็นพระราชกุศล

แต่พระราชมารดา ทรงกระทำขึ้นจากพระราชศรัทธาในพระพุทธศาสนาและแสดงออกซึ่งพระปรีชาสามารถในการกระทำถาวรวัตถุเพื่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองแก่บ้านเมืองอย่างยั่งยืนใหญ่สมพระเกียรติยศ สิ่งก่อสร้างที่ปรากฏแสดงเรื่องราวพุทธประวัติในตอนประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพาน เป็นสื่อสาธารณะให้แก่ผู้คนในชุมชนที่อาศัยอยู่บริเวณโดยรอบ จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์มีกลุ่มชาติพันธุ์สำคัญ ได้แก่ ชุมชนชาวจีนและชุมชนชาวจามอาศัยรวมกันเป็นชุมชนใหญ่โดยอยู่ร่วมกับชาวกรุงศรีอยุธยา ตั้งบ้านเรือนบริเวณปากคลองขุนละครไชยหรือคลองตะเคียนและคลองคูจาม ชุมชนเหล่านี้สามารถอยู่ร่วมกันได้ปกติสุขอันเป็นพลวัตหนึ่งทางสังคมที่ทำให้บ้านเมืองเจริญรุ่งเรือง ทำให้ผู้คนได้แสดงออกซึ่งความศรัทธาที่มีต่อพระพุทธศาสนาและกระทำขึ้นอย่างสุดความสามารถ วัดไชยวัฒนารามมีบทบาทสำคัญในฐานะพระอารามหลวงประจำรัชกาลสมเด็จพระเจ้าปราสาททองและเป็นศาสนสถานที่พระมหากษัตริย์เสด็จพระราชดำเนินมาปฏิบัติพระราชกรณียกิจสำคัญตามประเพณีปฏิบัติทั่วไปสืบมากระทั่งสิ้นกรุงศรีอยุธยา ต่อมาในสมัยรัตนโกสินทร์ได้รับการอนุรักษ์และบูรณะอย่างจริงจังจนได้รับการประกาศขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานแห่งชาติ เมื่อวันที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2478 สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงความเจริญรุ่งเรืองของวัดไชยวัฒนารามที่สมเด็จพระเจ้าปราสาททองทรงกระทำขึ้นแก่บ้านเมืองและแสดงออกซึ่งพระราชศรัทธาในพระพุทธศาสนาอย่างมั่นคง

การสร้างสรรค์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยนำผลการวิจัยมาเป็นประเด็นในการนำเสนอเพื่อแสดงความนอบน้อมต่อพระพุทธศาสนา เพื่อแสดงให้เห็นถึงกลุ่มชาติพันธุ์สำคัญ และเพื่อเชิดชูพระเกียรติยศและพระปรีชาสามารถของสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง โดยนำมาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์เพลงชุดจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ มีแนวคิดต้นแบบมาจากเพลงชุดโหมโรงกลางวันที่มีการร้อยเรียงบทเพลงต่าง ๆ เข้าด้วยกัน มีทั้งการบรรเลงเพลงต่อเนื่องกันและการบรรเลงเพลงจบขาดจากกัน โดยจะได้อธิบายรายละเอียดการสร้างสรรค์ดังนี้

6.1 การกำหนดจำนวนเพลงและการตั้งชื่อเพลง ได้แรงบันดาลใจจากมูลบทที่เกี่ยวข้องจาก 3 ประเด็นหลัก คือ เพื่อถวายเป็นพุทธบูชา เพื่อระลึกถึงกลุ่มชาติพันธุ์ และเพื่อเชิดชูพระเกียรติยศและพระปรีชาสามารถของสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง ผู้วิจัยใช้หลักการตั้งชื่อเพลงตามแนวทางของक्रमन्त्रीตราโมท โดยตั้งชื่อตามเหตุและสิ่งซึ่งเป็นอนุสรณ์ นำไปสู่การสร้างสรรค์บทเพลงออกเป็น 5 เพลงหลักและ 6 เพลงย่อย ได้แก่

6.1.1 เพลงไชยวัฒนารามบูชิต

6.1.2 เพลงมิตรวัฒนา มี 4 เพลงย่อย คือ เพลงปวงเชียงบ้านจันทน์ เพลงตลาดจั่ว เพลงแขกจาม และเพลงประพาศุขาม

6.1.3 เพลงพุทธศิลป์ มี 2 เพลงย่อย คือ เพลงพกาพรหม และเพลงพระธาตุ

6.1.4 เพลงบดินทร์ปราสาททอง

6.1.5 เพลงเรื่องรองวัฒนาราม

6.2 การสร้างสรรค์ผลงานทางดุริยางคศิลป์เพลงชุดไชยวัฒนาราม มีรายละเอียดการสร้างสรรค์ดังนี้

6.2.1 เพลงที่ 1 เพลงไชยวัฒนารามบุชิต มีแรงบันดาลใจมาจากการสถาปนาวัดไชยวัฒนารามของสมเด็จพระเจ้าปราสาททองเพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระราชมารดา เพลงนี้ตั้งชื่อตามเหตุเพื่อแสดงวัตถุประสงค์ในการถวายเป็นพุทธบูชาแด่พระพุทธศาสนา ผู้วิจัยสร้างสรรค์จากทำนองต้นรากเพลงต้นเพลงว่า ถอดทำนองสรัดถะและนำมายืด-ขยายทำนองโดยตกแต่งทำนองอิสระ เน้นการใช้ทิศทางทำนองในกลุ่มเสียงต่ำเพื่อแสดงความนอบน้อมบูชา มีการแสดงนัยการถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระราชมารดาโดยเน้นการใช้เสียงซอลซึ่งเป็นเสียงต้นกำเนิดของกลุ่มเสียงบันไดเสียงทางใน (ซ ล ท X ร ม X) แสดงสัญลักษณ์ให้ผู้ให้กำเนิด ดังตัวอย่าง

- - - -	- - - ซ	- - - ซ	- - - ซ	- ร - ม	- ล - ซ	- ม - ซ	- - -[ฟมร]
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	------------

6.2.2 เพลงที่ 2 เพลงมิตรวัฒนา มีแรงบันดาลใจมาจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ระบุการตั้งอาศัยอยู่ของกลุ่มชาติพันธุ์สำคัญคือชุมชนชาวจีนและชาวจาม ตั้งบ้านเรือนอาศัยอยู่บริเวณคลองขุนละครไชยหรือคลองตะเคียนและบริเวณคลองคูจาม เพลงนี้สร้างสรรค์เพื่อระลึกถึงกลุ่มชาติพันธุ์ดังกล่าว ประกอบด้วย 4 เพลงย่อย ได้แก่ เพลงปวงเชียงบ้านจีน เพลงตลาดจั่ว เพลงแขกจาม และเพลงประพาศูจาม ดังนี้

1) เพลงปวงเชียงบ้านจีน มีวัตถุประสงค์เพื่อระลึกถึงตลาดบ้านจีน ตลาดสำคัญนอกพระนครและพิธีกรรมปวงเชียงของชาวจีนเพื่อความเป็นสิริมงคล เพลงนี้ตั้งชื่อตามสิ่งซึ่งเป็นอนุสรณ์ประกอบด้วย 4 ทำนอง เกริ่นนำ สร้างกระสวนทำนองและนำมาเรียบเรียงขึ้นใหม่ ตกแต่งทำนองขึ้นอย่างอิสระ เน้นการใช้เสียงสูงเสมือนการเปิดตัวเพื่อความน่าสนใจและนำเข้าสู่บทเพลงเกริ่นซ้ำ สร้างสรรค์จากทำนองต้นรากเพลงเวสสุกรรม ตกแต่งทำนองขึ้นอย่างอิสระ เน้นการใช้เสียงสูงและการลากเสียงยาวอย่างอิสระ กำหนดให้บรรเลงด้วยเครื่องดนตรี ขิม ซอด้วง ปี่ชวา เพื่อแสดงลักษณะการพูดของชาวจีนที่มีเสียงสูงและลากเสียงยาว ทำนองซ้ำ สร้างสรรค์จากทำนองต้นรากเพลงเวสสุกรรมตกแต่งทำนองสำเนียงจีนอย่างอิสระ ยกย่องลูกตกเพื่อสุนทรียะของบทเพลง ทำนองเร็วใช้วิธียุบ-ตัดทอนจากทำนองช้าโดยเปลี่ยนกลุ่มเสียงเป็นกลุ่มเสียงทางเพ็ญอล่าง (ฟ ซ ล X ด ร X) และเปลี่ยนเสียงลูกตกเพื่อให้เกิดสุนทรียะของบทเพลง ดังตัวอย่างเพลงปวงเชียงบ้านจีน

ทำนองช้า

- ล - ซ	- ม - ร	- ด - ม	- ร - -	- ด - ล	- ด - ร	- - ม ร	ม ร - -
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

ทำนองเร็ว

- ล - ซ	ล ซ ฟ ร	ซ ร ฟ ซ	ฟ ซ - ซ	ร ด ร ซ	- ด - ล	ด ล ด ร	- ฟ - ซ
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

2) เพลงตลาดจ๊ว จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์กล่าวว่า ท้ายตลาดบ้านจีนมีการตั้งศาลเจ้าและชาวบ้านนิยมนำการแสดงจ๊วมาแสดงถวายแด่เทพเจ้า เพลงนี้ตั้งชื่อเพลงตามเหตุ มีวัตถุประสงค์เพื่อระลึกถึงตลาดบ้านจีน มีจำนวน 1 ท่อน จินตนาการถึงบรรยากาศตลาดบ้านจีนและการแสดงจ๊ว สร้างสรรค์จากทำนองต้นรากเพลงชมตลาดที่หมายถึงการชมบ้านชมเมือง ทำนองช้าถอดทำนองสารถะ และตกแต่งทำนองสำเนียงจีนอย่างอิสระ มีการเปลี่ยนกลุ่มเสียงโดยจินตนาการถึงการแลกเปลี่ยนซื้อขายสินค้า กำหนดให้ใช้จังหวะฉิ่งตัดเพื่อกองอัตลักษณ์จังหวะตามเพลงต้นราก ทำนองเร็วชื่อว่าฉิ่งจีน ใช้วิธียุบ-ตัดทอนจากทำนองช้าสร้างสรรค์ในลักษณะโอด-พันเพื่อความปลั่งของกลุ่มเสียง โดยใช้กลุ่มเสียงทางใน (ซ ล ท X ร ม X) และกลุ่มเสียงทางนอก (ด ร ม X ซ ล X) กำหนดให้ใช้จังหวะฉิ่งสามัญ ดังตัวอย่างเพลงตลาดจ๊ว

ทำนองช้า

- - - -	- - - ซ	- - - ร	- ม - ซ	- - ล ท	- ล - ซ	- ม - ร
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

- - ท ล	ท ร - ท	ร ท ล ซ	- ม - ซ	- - - ร	- - ม ร	- ม - ร
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

ทำนองเร็ว (เสียงโอด)

- ซ - ร	- ม - ซ	- ท ล ซ	- ม - ร	ซ ล ท ร	- ฟ ม ร	ร ล ท ร	- ฟ ม ร
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

ทำนองเร็ว (เสียงพัน)

- ด - ซ	- ล - ด	- ม ร ด	- ล - ซ	ด ร ม ซ	- ท ล ซ	ซ ร ม ซ	- ท ล ซ
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

3) เพลงแขกจาม มีวัตถุประสงค์เพื่อระลึกถึงชาวจามซึ่งเป็นกลุ่มชาติพันธุ์มลายูชาวหรือที่คนไทยเรียกว่าแขกจาม เพลงนี้ตั้งชื่อเพื่อให้เป็นสิ่งซึ่งเป็นอนุสรณ์ มีจำนวน 2 ท่อน สร้างสรรค์ขึ้นโดยอัตโนมติให้มีทำนองสำเนียงแขก จินตนาการถึงชาวแขกจามที่เป็นทหารอาสารับราชการในราชสำนัก จุดเด่นของเพลงคือการสร้างสรรค์หน้าทับขึ้นใหม่ โดยถอดกระสวนทำนองหน้าทับจากกลองรำมะนามาสร้างสรรค์เป็นหน้าทับสำหรับกลองแขกตั้งชื่อว่าหน้าทับแขกจาม ใช้บรรเลงสอดรับกับโหม่งเพื่อแสดงถึงอรรถรสกลิ่นอายของวัฒนธรรมมลายู ดังตัวอย่างหน้าทับแขกจาม

ต้นรากหน้าทับรำมะนา	- - - จ	- - - ท	- - จ -	ท ท - ท
หน้าทับแขกจาม	- ต - ท	- ต - จ	- ต ท -	ต จ - -
จังหวะโหม่ง	- - - -	- - - โหม่ง	- - - -	- - - โหม่ง

4) เพลงประทักษิณ มีวัตถุประสงค์เพื่อระลึกถึงสองฟากฝั่งประทักษิณที่ชาวจามได้ตั้งบ้านเรือนอาศัยอยู่ ทำนองริ้วสร้างสรรค์ขึ้นจากทำนองสารถีเพลงริ้วสระหม่าแขกที่มักใช้ประกอบการรำฉายกริชที่แสดงถึงวัฒนธรรมมลายู นำมาดัดแปลงขึ้นใหม่เป็นทำนองริ้วสำเนียงแขก มีจังหวะอิสระ ทำนองหลักมีจำนวน 1 ท่อน สร้างสรรค์ให้เป็นเพลงเร็ว ใช้วิธีถอดทำนองสารถีมาจากทำนองริ้วในส่วนต้น กำหนดให้ใช้กลองรำมะนาประกอบจังหวะหน้าทับและบรรเลงสอดรับกับโหม่ง เพื่อแสดงอัตลักษณ์ของวัฒนธรรมมลายูให้สับชัดเด่น ดังตัวอย่างทำนองที่แสดงถึงสองฟากฝั่งประทักษิณ

- ล ช ล	- ช ฟ ช	- ฟ ม ฟ	- ม ร ม	- ร ด ช	- ด - ร	ม ร ด ร	- ม - -
- ท ล ท	- ด ท ด	- ร ด ร	- ม ร ม	- ร ด ช	- ด - ร	ม ร ด ร	- ม - -

6.2.3 เพลงที่ 3 เพลงพุทธศิลป์ มีแรงบันดาลใจมาจากภาพปูนปั้นพุทธประวัติวัดไชยวัฒนารามที่แสดงพุทธประวัติตอนตรัสรู้และตอนปรินิพพาน มีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงความนอบน้อมต่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ประกอบด้วย 2 เพลงย่อย ได้แก่ เพลงพกาพรหม และเพลงพระธาตุ

1) เพลงพกาพรหม มีแรงบันดาลใจมาจากพระพุทธประวัติตอนตรัสรู้จากเรื่องราวพระพุทธเจ้าแสดงอิทธิฤทธิ์ปราบมารพกาพรหม สามารถเทียบเคียงกับตำนานการประลองฤทธิ์ระหว่างพระพุทธเจ้าและพระอศิรว เป็นที่มาของการกำเนิดเพลงสาธุการ ดังที่ พิชิต ชัยเสรี กล่าวไว้ สรุปได้ว่าเป็นการเพิ่มบทบาทของดนตรีไทยในตำนานเพื่อเน้นความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีไทยกับพระพุทธเจ้า (พิชิต ชัยเสรี, 2544, น. 32) เพลงนี้ตั้งชื่อเพื่อให้เป็นสิ่งซึ่งอนุสรณ์ถึงพุทธประวัติตอนตรัสรู้ ผู้วิจัยนำเพลง

สาธุการเปิดโลกมาเป็นเพลงต้นราก ซึ่ง ภัทรหะ คมขำ อธิบายว่า “เพลงสาธุการเปิดโลกหรือตามที่ครูพิชิต ชัยเสรี ได้อธิบายไว้เรียกว่า สาธุการเที่ยวน้อย” (ภัทรหะ คมขำ, การสื่อสารส่วนบุคคล, 7 มิถุนายน 2564) นำทำนองต้นรากมาขยาย ถอดทำนองสารัตถะและตกแต่งทำนองขึ้นโดยแสดงทำนอง 3 กลุ่ม หมายถึง พระพุทธรูป พระธรรม และพระสงฆ์ เพื่อแสดงความนอบน้อมบูชา ใช้กังสดาลบรรเลงแทนฉิ่งอย่างการบรรเลงเพลงสาธุการเพื่อแสดงนัยแห่งการสาธุ กำหนดใช้หน้าทับอย่างการบรรเลงเพลงช้าแสดงถึงการไปมาของผู้สวดที่แสดงด้วยท่วงท่ากิริยาที่สง่างาม ดังตัวอย่างเพลงพกาพรหม

- - - ม	- ม - ม	- ด ร ม	- ช - ล	- ม - ล	- ช - ม	- ช - ร	- ม ม ม
- - ม ม	- ช - ร	- ช - ร	- ม ม ม	- ม - ร	ร ร - ม	ม ม - ช	ช ช - ล
- - - ม	- ร - ทุ	- ล - ช	- - - ช	- ช - ร	- ม ม ม	- ด ร ม	- ช - ล

2) เพลงพระธาตุ มีแรงบันดาลใจมาจากพุทธประวัติตอนปริณิพพาน เพลงนี้ตั้งชื่อเพื่อให้เป็นสิ่งที่อนุสรณ์ถึงพุทธประวัติตอนปริณิพพาน สร้างสรรค์มาจากต้นรากเพลงดวงพระธาตุ โดยถอดทำนองสารัตถะและตกแต่งทำนองขึ้นใหม่ให้เป็นลีลาอย่างเพลงสัทวา แสดงถึงอาการสำรวม สงบนิ่ง นอบน้อม แต่อดิศมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ดังตัวอย่างเพลงพระธาตุ

- - - -	- - - ร	- - - -	- ม - ม	ช ม - ร	- ด - ล	- ม - ช	- ม - ด
- - - -	- ล ด ช	- พ - ร	- พ - ด	- - - ร	พ ด - -	- พ - -	- ช - ล

ภาพที่ 2 ภาพปูนปั้นพุทธประวัติตอนปรินิพพาน
(ณยศ สาดจันทพงษ์, ประเทศไทย, 2563)

6.2.4 เพลงที่ 4 เพลงบดินทร์ปราสาททอง มีแรงบันดาลใจมาจากประวัติความเป็นมาของ วัดไชยวัฒนารามที่สถาปนาขึ้นโดยสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง พระองค์ทรงเป็นปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์ ปราสาททอง ทรงปกครองบ้านเมืองก่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองทั่วทั้ง 4 สารทิศ เพลงนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อเชิดชูพระเกียรติยศของสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง ผู้วิจัยสร้างสรรค์ทำนองร้องเกียรติยศเป็น 4 ทำนอง มีต้นรากมาจากเพลงพญาสี่เสา ตกแต่งทำนองขึ้นใหม่ในรูปแบบทำนองร้องจังหวะอิสระเพื่อแสดงถึงการปกครองทั่วทั้ง 4 สารทิศ ทำนองหลักสร้างสรรค์จากต้นรากเพลงปฐม และเพลงปลุกต้นไม้แสดงถึงการเริ่มต้นและความสำเร็จของงานแก่แผ่นดิน ใช้วิธีการยืด-ขยายทำนองและตกแต่งให้เป็นสำนวนอย่าง เพลงกลอง กำหนดให้ใช้ไม้เดินเพลงปฐมบรรเลงประกอบจังหวะหน้าทับแสดงถึงการถวายพระเกียรติยศ ยิ่งใหญ่กึกก้องทั่วแผ่นดิน ดังตัวอย่างเพลงบดินทร์ปราสาททอง

ทำนองเพลงบดินทร์ปราสาททอง ขยายมาจากต้นรากเพลงปฐม

--- ท	--- ร	--- ม	ร ท - ล	- ช - ช	-- ล ท	- ล - ท	- ด - ร
--- ร	- ร - ร	ช ม - ร	- ท - ล	- ท - ล	- ช - ล	- ช - พ	- ม - ร

ทำนองเพลงบดินทร์ปราสาททอง ขยายมาจากต้นรากเพลงปลุกต้นไม้

- ช - ม	- ม ม ม	- ช - ม	- ม ม ม	- ช - ม	- ล ล ล	- ท ล ช	- ม ม ม
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

6.2.5 เพลงที่ 5 เพลงเรื่องรองวัฒนาราม มีแรงบันดาลใจมาจากพระราชพิธีใน พระพุทธศาสนาและพระปรีชาสามารถในการกระทำถาวรวัตถุแสดงความเจริญรุ่งเรืองแก่บ้านเมืองของ สมเด็จพระเจ้าปราสาททอง เพลงนี้ตั้งชื่อเพื่อเป็นสิ่งที่เป็นอนุสรณ์มีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงถึงพระปรีชา สามารถของสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง เริ่มต้นด้วยทำนองรัว ผู้วิจัยนำลูกตกห้องที่ 8 ของทำนองหลักแต่ละ ประโยคมาสร้างสรรค์ทำนองขึ้นใหม่อย่างรัวประลองเสภา ทำนองหลัก สร้างสรรค์โดยถอดทำนองสารัตถะ มาจากเพลงสมิงทอง ซึ่ง ภัทรหะ คมขำ กล่าวว่า “เพลงสมิงทองมีความสำคัญ คือ เป็นบทเพลงอาวูญนิยม ใช้กับตัวละครผู้สูงศักดิ์ ใช้บรรเลงอยู่ในวงปี่พาทย์กลองแขกประกอบพระราชพิธีสำหรับพระมหากษัตริย์ ในการเสด็จพระราชดำเนินทางสถลมารค” (ภัทรหะ คมขำ, การสื่อสารส่วนบุคคล, 7 มิถุนายน 2564) โดยนำมายึด-ขยายขึ้นเป็นอัตราสามชั้น ตกแต่งทำนองขึ้นใหม่เป็นสำนวนเสภา มีการออกเดี่ยวเครื่องดนตรี เพื่อแสดงศักยภาพและทักษะเฉพาะของผู้บรรเลงเปรียบดังพระปรีชาสามารถของสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง ดังตัวอย่างเพลงเรื่องรองวัฒนาราม

ทำนองเพลงเรื่องรองวัฒนาราม

- - - -	- ล - ช	- ช - ช	- - - ร	- ม ร ด	- ฟ ม ร	- ล - ร	- ร ม ฟ
- - ด ร	ม ฟ ม ฟ	- - ม ฟ	ช ล ช ล	- - ด ล	ช ฟ ช ฟ	- - ช ฟ	ม ร ม ร
- - - ม	- - - ร	- - - ด	- - - ล	- - - ช	- - - ล	- - - ด	- - - ร
- ช ล ช	- ร ม ร	- ช ล ช	- ร ม ร	- ช ล ช	- ร ม ร	- - ช ล	ท ด ร ม

6.3 รูปแบบวงดนตรี การสร้างสรรค์ผลงานทางดุริยางคศิลป์เพลงชุดไชยวัฒนาราม ได้กำหนด รูปแบบวงดนตรีโดยใช้วงปี่พาทย์บรรเลงเป็นหลักตามขนบทางดุริยางคศิลป์ และมีการปรับการประสม เครื่องดนตรีที่สามารถสร้างสำเนียงเสียงและแสดงนัยจากประเด็นข้อมูลเพื่อให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัย สรุปรูปแบบวงดนตรีที่ใช้ในการบรรเลงแต่ละบทเพลง ดังนี้

ตารางที่ 1 สารสำคัญในการสร้างสรรค์ทางดุริยางคศิลป์ เพลงชุดไชยวัฒนาราม (ณยศ สาทจินพงษ์, ประเทศไทย, 2564)

เพลง	วงดนตรี
1. เพลงไชยวัฒนารามบุชิต	วงปี่พาทย์ไม้แข็งเครื่องคู่
2. เพลงมิตรวัฒนา (เพลงปวงเชียงบ้านจีน เพลงตลาดจิ้งจอก เพลงแขกจาม เพลงประพาศุขาม)	วงปี่พาทย์ไม้แข็งเครื่องคู่ประสมซิม ซอด้วงและปี่ชวา ใช้เครื่องประกอบจังหวะ คือ กลองจิ้ง รำมะนา ฉาบใหญ่ ฉาบเล็ก โหม่ง และเครื่องเคาะไม้แบบจีน
3. เพลงพุทธศิลป์ (เพลงพกาพรหม และเพลงพระธาตุ)	วงปี่พาทย์ไม้แข็งเครื่องคู่ ประสมด้วย ซ้องชัย บัณเฑาะว์ และกังสดาล
4. เพลงบดินทร์ปราสาททอง	ปี่พาทย์ไม้แข็งเครื่องคู่ ประสมด้วย กรับพวง ซ้องชัย กังสดาล
5. เพลงเรื่องรองวัฒนาราม	วงปี่พาทย์เสภา ประสมด้วย กรับพวง ซ้องชัย กังสดาล

7. การสรุปผลและการอภิปรายผล

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 จากการศึกษาพบว่า สมเด็จพระเจ้าปราสาททอง พระมหากษัตริย์พระองค์ที่ 24 แห่งกรุงศรีอยุธยา ปฐมกษัตริย์ราชวงศ์ปราสาททอง สถาปนาวัดไชยวัฒนารามขึ้นเพื่อถวายเป็นพระราชมุขสถานแด่พระราชมารดา พระองค์กระทำให้ขึ้นจากพระราชศรัทธาในพระพุทธศาสนาและแสดงออกซึ่งพระปรีชาสามารถในการกระทำถาวรวัตถุขึ้นเพื่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองแก่บ้านเมืองอย่างยิ่งใหญ่สมพระเกียรติยศมูลบทที่เกี่ยวข้องแสดงเรื่องราวพุทธประวัติเหตุการณ์ตอนประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพาน หลักฐานทางประวัติศาสตร์แสดงกลุ่มชาติพันธุ์สำคัญ ได้แก่ ชุมชนชาวจีนและชุมชนชาวจามเป็นชุมชนขนาดใหญ่โดยอยู่ร่วมกับชาวกรุงศรีอยุธยา ตั้งบ้านเรือนอาศัยอยู่บริเวณปากคลองขุนละครไชยหรือคลองตะเคียนและบริเวณคลองคูจาม สิ่งเหล่านี้เป็นพลวัตหนึ่งทางสังคมที่แสดงความเจริญรุ่งเรืองของบ้านเมืองและสะท้อนอารยธรรมและวัฒนธรรมของกรุงศรีอยุธยาส่งออกซึ่งความศรัทธาในพระพุทธศาสนาอย่างมั่นคง

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผู้วิจัยนำผลการวิจัยมาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานดุริยางคศิลป์: เพลงชุดไชยวัฒนาราม อาศัยหลักการตั้งชื่อเพลงของक्रमนตรี ตราโมท โดยตั้งชื่อตามเหตุและสิ่งซึ่งเป็นอนุสรณ์ เพลงชุดไชยวัฒนารามประกอบด้วย 5 เพลงหลัก 6 เพลงย่อย ได้แก่ 1) เพลงไชยวัฒนารามบุชิต การขยายทำนองต้นราก 2) เพลงมิตรวัฒนา มี 4 เพลงย่อย ได้แก่ เพลงปวงเชียงบ้านจีน ตกแต่งทำนองสำเนียงจีน ยกเอื้อยลูกตกและยุบทำนอง เพลงตลาดจิ้งจอก ตกแต่งทำนองสำเนียงจีนและยุบทำนอง เพลงแขกจาม สร้างสรรค์ทำนองขึ้นอัตโนมิติและสร้างหน้าทับขึ้นใหม่ชื่อว่าหน้าทับแขกจาม และเพลงประพาศุขาม

ตกแต่งทำนองสำเนียงแขก กำหนดเป็นเพลงเร็ว 3) เพลงพุทธศิลป์ มี 2 เพลงย่อย ได้แก่ เพลงพกาพรหม ขยายทำนองต้นรากและตกแต่งทำนองอิสระ และเพลงพระธาตุ ตกแต่งทำนองอย่างเพลงสักรา 4) เพลง บดินทร์ปราสาททอง สร้างทำนองรวีอิสระ และขยายทำนองต้นราก และ 5) เพลงเรีองรองวัฒนาราม ขยายทำนองต้นรากและตกแต่งทำนองอย่างสำนวนเสภา และการสร้างสรรค์บทเพลงเดียว

จากผลงานการสร้างสรรค์ทำให้เกิดหลักในการสร้างสรรค์เพลงชุดเพื่อเป็นตัวอย่างและแนวทาง ในการสร้างสรรค์ผลงานเพลงชุดจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องตามคำกล่าวของ สิริชัยชาญ พักจำรูญ (ศิลปินแห่งชาติ) กล่าวว่า ต้องศึกษาข้อมูลและนำมาเรียบเรียงเรื่องราว ใช้เพลงไทย ที่มีอยู่แล้วมาทำเพลงขึ้นใหม่โดยการยืดขยายและตัดทอน ใช้สำนวนเพลงและสำเนียงสื่อให้ผู้ฟังรับรู้และ เข้าใจโดยง่าย ใช้เครื่องประกอบจังหวะเป็นตัวเชื่อมแต่ละส่วน อาศัยการตั้งชื่อเพลงให้สอดคล้องกับเนื้อหา และใช้วงดนตรีตามความเหมาะสมของเนื้อหาในแต่ละช่วง (สิริชัยชาญ พักจำรูญ, การสื่อสารส่วนบุคคล, 9 ธันวาคม 2563) เรื่ององค์ประกอบดนตรี สอดคล้องกับพูนพิศ อมาตยกุล (2527) เฉลิมศักดิ์ พิกุลศรี (2530) บุษกร บินทสันต์ (2556) และพิชิต ชัยเสรี (2556) ที่กล่าวถึงความสำคัญในเรื่องเสียง จังหวะ ทำนองและอรรถรสของบทเพลง เรื่องกระบวนการสร้างสรรค์งานศิลปะ สอดคล้องกับข้อมูลการสัมภาษณ์ พิชิต ชัยเสรี ที่กล่าวถึงกระบวนการสร้างสรรค์งานศิลปะประกอบด้วย 3 ขั้นตอนสำคัญ คือ 1) Excitement ความรู้สึกตื่นเต้นประทับใจ 2) Memory การจดจำตราตรึงจิต และ 3) Expression การสำแดงออก ทะยานพุ่งสร้างสรรค์งานศิลปะในขั้นสำเร็จ (พิชิต ชัยเสรี, การสื่อสารส่วนบุคคล, 23 มกราคม 2564) เรื่องการประสมวงดนตรี สอดคล้องกับธนิต อยู่โพธิ์ และมนตรี ตราโมท ที่อธิบายเกี่ยวกับวงปี่พาทย์ และการประสมเครื่องดนตรี ที่สรุปไว้ว่า “การที่จะนำเครื่องดนตรีใดเข้าผสมเป็นวงเดียวกันจะต้องระวัง ลำดับเสียงของเครื่องดนตรีให้ตรงกันจึงจะไปด้วยกันได้ เมื่อนำเข้ามาบรรเลงร่วมกันจะต้องใช้ความรู้ลึก ฟังดูด้วยวิจารณญาณอันสุขุม เพราะขึ้นชื่อว่าศิลปะแล้ว ย่อมมีความละเอียดอยู่ในตัวทุกอย่าง” (ธนิต อยู่โพธิ์, 2523; มंत्री ตราโมท, 2538, น. 24-25) ผู้วิจัยนำแนวคิดดังกล่าวมาสร้างสรรค์ดุซงึนพณัฎฐ์วิจัยสร้างสรรค์ ทางดุริยางคศิลป์: เพลงชุดไชยวัฒนาราม เพื่อสะท้อนความเจริญรุ่งเรืองของวัดไชยวัฒนาราม และเพื่อเป็น สื่อประชาสัมพันธ์ให้แก่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาอันจะเป็นประโยชน์สืบไป

8. ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเฉพาะวัดไชยวัฒนาราม และนำเสนอชุมชนชาติพันธุ์สำคัญ ได้แก่ ชุมชนชาวจีนและชุมชนชาวจามเพียงเท่านั้น ด้วยกรุงศรีอยุธยาเคยเป็นราชธานีเก่าที่รุ่งเรืองของชาติไทย มายาวนานกว่า 417 ปี ย่อมมีประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่น่าสนใจควรค่าแก่การศึกษาเพิ่มเติม โดยเฉพาะ ในด้านพระพุทธศาสนา วัฒนธรรม และชุมชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อื่นทั้งในเกาะเมืองและนอกเกาะเมือง ล้วนมีบทบาทสำคัญต่อความเจริญรุ่งเรืองของกรุงศรีอยุธยาในแต่ละยุคสมัย ซึ่งผู้ที่สนใจศึกษายังสามารถ ศึกษาวิจัยเพิ่มเติมต่อไปได้

9. กิตติกรรมประกาศ

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “ดุชนิพนธ์วิจัยสร้างสรรค์ทางดุริยางคศิลป์: เพลงชุด ‘ไชยวัฒนาราม’” ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านในการให้ข้อมูลวิจัย คำแนะนำ และสนับสนุนงานวิจัยครั้งนี้ และขอขอบคุณทุนอุดหนุนการศึกษาสำหรับนิสิตปริญญาเอกและโทที่เข้าศึกษาในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับความเป็นไทย จากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ให้การสนับสนุนทุนอุดหนุนการศึกษากระทั่งสำเร็จการศึกษาลุล่วงด้วยดี

10. รายการอ้างอิง

- โกสุม สายใจ. (2560). พุทธศิลป์กับการจัดการความรู้. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์*, 3(1), 1-10. สืบค้นเมื่อ 10 มิถุนายน 2564 จาก <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/rpu/article/view/112524/87647>
- เฉลิมศักดิ์ พิกุลศรี. (2530). *สังคีตนิยมว่าด้วยดนตรีไทย*. กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส.พรินติ้งเฮาส์.
- ธนิต อยู่โพธิ์. (2523). *เครื่องดนตรีไทย พร้อมด้วยตำนานการผสมวงมโหรี ปีพาทย์ และเครื่องสาย* (พิมพ์ครั้งที่ 3). ม.ป.ท.: โรงพิมพ์การศาสนา.
- บุษกร บิณฑสันต์. (2556). *ดนตรีบำบัด*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประทีป เฟ่งตะโก. (2537). *วัดไชยวัฒนาราม*. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสแควร์.
- ประพิน มโนมัยวิบูลย์. (2554). ชุมชนจีนในประเทศไทย หลากหลายสำเนียงจีน. *วารสารราชบัณฑิตยสถาน*, 36(4), 539-552. สืบค้นเมื่อ 12 มิถุนายน 2564 จาก <https://www.orst.go.th/fileroom/cabroyinweb/drawer004/general/data0000/00000630.flp>
- ปาริสุทธิ์ สาริกะวนิช. (2536). *การศึกษาสถาปัตยกรรมวัดไชยวัฒนาราม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพมหานคร.
- พิชิต ชัยเสรี. (2544). *พุทธธรรมในดนตรีไทย*. ม.ป.ท.
- พิชิต ชัยเสรี. (2556). *การประพันธ์เพลงไทย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พูนพิศ อมาตยกุล. (2527). *ดนตรีวิจิตร*. กรุงเทพมหานคร: สยามสมัย.
- มนตรี ตราโมท. (2538). *ดุริยสาส์นของนายมนตรี ตราโมท*. กรุงเทพมหานคร: ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) สนับสนุนการจัดพิมพ์.